Пише: Слободан Дурмановић
субота, 08 фебруар 2020 10:53

Иако је крајем децембра прошле године у седиште НАТО-а у Брисел упућен "Програм реформи БиХ" који су усагласила три члана Председништва БиХ Милорад Додик, Шефик Џаферовић и Жељко Комшић[1], тек 31. јануара ове године на веб страници НАТО алијансе објављено је саопштење у коме је наведено да је "БиХ у Акционом плану за чланство(МАП), али то не прејудицира одлуку Савеза о будућем чланству државе". "Сарадња земље с НАТО-ом предвиђена је Програмом реформи БиХ. Овај Програм реформи оцртава реформе које влада намерава предузети и олакшава пружање подршке НАТО-а у тим напорима", навели су из НАТО-а
[2]
.

Увлачење РС у НАТО на мала врата

На то саопштење, Додик је у први мах реаговао готово ноншалантно, наводећи да је МАП одобрен БиХ још раније, тврдећи да је кључно што "Програм реформи БиХ" не представља први Годишњи национални план(АНП) којим се активира МАП. "У последње време нигде од НАТО-а нисте чули да је БиХ на путу интеграција, већ су рекли `на путу сарадње'. Нисам могао, али бих волео да јесам, да укинем МАП, али је за то потребна сагласност у оквиру Предсједништва БиХ. Учинио сам да се онемогући АНП и да се путем неког документа Програм реформи покуша одржати неки облик сарадње са НАТО-ом и ми то чинимо", рекао је Додик[3].

Међутим, из НАТО-а су само који дан после саопштили да очекују да власти у БиХ

наставе са књижењем непокретне војне имовине на министарство одбране БиХ[4] , што обухвата и 23 локације у РС. Истовремено су из министарства одбране БиХ саопштили да ће то и чинити, и то у складу са "Програмом реформи БиХ", у коме су се потписници и обавезали на наставак књижења војне имовине
[5]

. Све то указује да је "сарадња са НАТО, а не интеграција" танка нит за коју се Додик држи када се осврће на саопштења која стижу из НАТО алијансе.

Истини за вољу, и у НАТО покушавају да се потруде да не распаљују негативно расположење у РС према могућности чланства БиХ у НАТО-у, што се примећује додатком да учешће БиХ у МАП-у "не прејудицира одлуку НАТО-а о будућем чланству државе"[6]. Но, већ и тако "обзирно" саопштење о учешћу БиХ у МАП-у јасно говори да у НАТО-у итекако рачунају на чланство БиХ, наравно онда када процене да су време и околности сазрели за такву прилику. А тешко да ту нешто може да промени Додикова опсервација да је, без обзира на потврђено учешће БиХ у МАП-у, важно што је у НАТО послат "Програм реформи БиХ", а не АНП. "Програм реформи БиХ" и АНП свакако нису једно те исто, али, изгледа, да у седишту НАТО-а те разлике не сматрају кључним, већ им је пре свега важно да огласе учешће БиХ у МАП-у и подсећање на списак реформи на које су се потписници "Програма реформи БиХ" обавезали да испуне на даљем путу "сарадње". То јасно упућује на тезу да под "сарадњом" у НАТО-у подразумевају много више него што мисли Додик када изговори ту исту реч. Подсећања ради, Додик је само месец дана пре потписивања "Програма реформи БиХ", док је одбацивао АНП, истицао да АНП значи активацију пута ка НАТО-у. "Када крене први корак, више не питају хоћемо ли унутра или нећемо, већ је НАТО тај који ће рећи 'данас сте примљени'. Тај први корак

не смемо урадити, јер је то капитулација и врста издаје", говорио је тада Додик, објашњавајући зашто не прихвата АНП [7].

Међутим, сада када је из НАТО-а саопштено да је, после пријема "Програма реформи БиХ", БиХ учесник МАП-а, неће бити необично да једног дана за 5,10 или 15 година из НАТО-а саопште властима БиХ "данас сте примљени". Јер, сада заиста изгледа да су у НАТО-у примили "Програм реформи БиХ" као онај "први корак" о коме је Додик пре неколико месеци говорио. Може се, наравно, догодити да ће у наредном периоду долазити и до различитих "грешака у корацима" у БиХ, али у таквим ситуацијама очи бошњачких и хрватских политичара биће упрте у "судије" из НАТО-а, док ће српски политичари моћи тек да гледају да им "судије" понекад прогледају кроз прсте или да купе време до евентуалног изједначења и/или продужетка утакмице.

Са српске стране на тако нешто упућују последње Додикове поруке да "док његови људи седе у Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ и док је он у

Председништву БиХ нећемо се помакнути ниједан корак према интеграцији БиХ у НАТО". "Српска није дала сагласност за књижење војне имовине и мора да постоји споразум између два ентитета да би било решавано питање војне имовине. Ако нема споразума, нема ни књижења(...) Док смо ми у власти нема предаје касарни и нема чланства у НАТО-у, а ако неко покуша да нешто и договори то ћу настојати да развалим", поручио је Додик[8].

Вучићево гласно ћутање или увод у нову трговину?

Српски политичари у РС ће, дакако, наставити да ослушкују поруке власти Србије и ту ће, свакако, гледати да пронађу маневарски простор за своје даље деловање. Но, простор који им је оставио председник Србије Александар Вучић пошто је похвалио "Програм реформи БиХ" одмах по потписивању[9] - већ самим тим чином је сужен. Не би било превише чудно ако би се испоставило да је Вучић још тада знао да је поменутим документом БиХ гарантовано учешће у МАП-у, јер он сам веома добро зна како функционише "сарадња" са НАТО алијансом, још од времена када је од НАТО-а добио "гаранције" за заштиту Срба на северу Косова. Вучићево гласно ћутање о учешћу БиХ у МАП-у изгледа да треба да делује пре свега као умирујуће средство не само у РС за све противнике учлањења БиХ у НАТО, већ и за јавно мњење у Србији наклоњено

прокламованом одржању војне неутралности Србије. Јер, управо би тај већински део бирача сада и убудуће можда могао да помисли да корак РС ближе НАТО-у може значити само једну од две могућности: или дугорочно удаљавање Србије од РС или припрему за приближавање Србије НАТО-у темпом којим се тој алијанси буде приближавала РС/БиХ. Могуће је да су Вучић, Додик и остали српски политичари уверени да су "НАТО граница на Дрини", у првом случају, односно учлањење и БиХ и Србије у НАТО, у другом случају, само две ужасавајуће крајности између којих они могу комотно да се политички крећу и некако сналазе, под паролом која би се могла описати ироничном опаском да је НАТО гарант војне неутралности и Србије и БиХ. Међутим, (не)вољно учешће РС и БиХ у МАП-у представља, ипак, мало више од тога, јер се из МАП-а до сада ниједна земља, која се нашла у том степену "сарадње", није извукла на "резервни положај" неутралности/несврстаности, већ је, пре или касније, била увучена у чланство у НАТО.

Но, можда председник свих Срба, како Вучића описује његов министар одбране Александар Вулин, верује да је баш он тај који је створен и за немогуће мисије, почевши од свог "мисионарског" рада на низу споразума са властима у Приштини. Упињањем да постигне "Свеобухватни споразум о нормализацији односа Београда и Приштине", упркос и сопственом признању да власти у Приштини нису испуниле обавезу да формирају Заједницу српских општина на КиМ, а да је власт у Београду све своје обавезе испунила укидањем српских институција на северу Косова - Вучић је већ

показао да је спреман да одустане и од сопствених прокламованих "црвених линија" у својој дипломатији.

Са таквим политичарима у РС, Вучићу неће бити тешко да се на међународној сцени и даље појављује као трговац који у власништву има и политичке интересе РС

Веровање Додика и свих осталих српских политичара у РС таквом Вучићу, да ће их подржати у њиховом ставу да ће РС пратити Србију када је реч о односу са НАТО алијансом - више личи на потпуно препуштање одговорности Вучићу за кључне одлуке које буду морали у РС да донесу приликом суочавања са наредним захтевима из НАТО-а. Са таквим политичарима у РС, Вучићу неће бити тешко да се на међународној сцени и даље појављује као трговац који у власништву има и политичке интересе РС. Па да, рецимо, погура или прећутно прихвати и наредни корак РС ка НАТО-у, а да се заузврат од РС не тражи да се одрекне још понеке дејтонске надлежности, што се, рецимо очекује у процесу даљег приближавања ЕУ. При чему ће тај свесрпски политички трговац лично одлучивати да ли ће таква или нека друга слична трговина бити "танте за танте" или "танте за кукурику".

1) http://www.nspm.rs/sudbina-dejtonske-bih-i-republika-srpska/program-reformi-bih-i-knjizenje-vojne-imovine-dodikov-poraz-ili-politicko-lukavstvo.html

2) http://ba.n1info.com/Vijesti/a407359/NATO-potvrdio-Bosna-i-Hercegovina-je-u-MAP-u.html

https://www.nato.int/cps/en/natolive/topics_37356.htm

https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_49127.htm

3) https://www.nezavisne.com/novosti/bih/Dodik-Nisam-mogao-a-volio-bih-da-jesam-ukinuo-MAP/581713

4) http://ba.n1info.com/Vijesti/a407941/Knjizenje-vojne-imovine-u-RS-u.html

5) http://ba.n1info.com/Vijesti/a407941/Knjizenje-vojne-imovine-u-RS-u.html

6) http://ba.n1info.com/Vijesti/a407359/NATO-potvrdio-Bosna-i-Hercegovina-je-u-MAP-u.html

7) https://sveosrpskoj.com/federacija-bih/dodik-izetbegovicu-nivo-bih-apsolutno-nije-nadredjen-republici-srpskoj-i-federaciji-bih/?script=lat [1]

8) https://www.glassrpske.com/lat/novosti/vijesti_dana/dodik-nece-biti-ni-koraka-ka-nato-u-niti-knjizenja-vojne-imovine/304975

9) https://www.instagram.com/p/B5DRqfQJV9_/

10) https://www.nezavisne.com/novosti/bih/Dodik-Upoznao-sam-Vucica-o-detaljima-sa-sjednice-Predsjednistva-BiH/569511